

«Η ψηφιοποίηση της
Δικαιοσύνης.
Σκέψεις και Προβληματισμοί.»

Επαμεινώνδας Τρουλινός
Πρόεδρος Πρωτοδικών Δ.Δ.

Περιεχόμενα

- Η ψηφιοποίηση της κοινωνίας.
- Το αίτημα για ψηφιοποίηση της δικαιοσύνης.
- Η χρήση Ολοκληρωμένων Συστημάτων Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων (ΟΣΔΔΥ).
- Πρακτικά Ζητήματα.
- Οι προοπτικές της Τεχνητής Νοημοσύνης στα ΟΣΔΔΥ.
- Συμπεράσματα.

Τι συμβαίνει στον κόσμο;

(από τεχνολογική άποψη)

- Οι άνθρωποι είναι συνδεδεμένοι σε ηλεκτρονικά δίκτυα (online networks).
- Μεγάλος όγκος δεδομένων είναι διαθέσιμος σε ηλεκτρονική μορφή (Big Data).
- Νέες μέθοδοι ανάπτυξης της Τεχνητής Νοημοσύνης (Μηχανική Μάθηση).

→ Αίτημα: Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση & Ηλεκτρονική Δικαιοσύνη

Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (CEPEJ) «Κατευθυντήριες Γραμμές για την επίτευξη της Ηλεκτρονικής Δικαιοσύνης»
'Guidelines on how to drive change towards Cyberjustice'
(2017), [§§82, 83]

Εισαγωγή ΤΠΕ στο δικαστικό σύστημα είναι μια αφορμή να επανεξεταστούν οι παλαιές μέθοδοι οργάνωσης και οι ισχύοντες διαδικαστικοί κανόνες τηρουμένων των θεμελιωδών αρχών του δικονομικού δικαίου και της δικαστικής οργάνωσης.

Ψηφιοποίηση της Δικαιοσύνης (Judicial Tech)

- Πρώτα Ψηφιακά ή Ψηφιακά εξ ορισμού (digital by default) **ΑΛΛΑ**
- Πολυκαναλική παροχή υπηρεσιών (multichannel service delivery)
- Αποτροπή ψηφιακού χάσματος (digital divide)
- Πρόσβαση στη δικαιοσύνη
- Ποιοτική απονομή της δικαιοσύνης

Πως θα υλοποιηθεί η ψηφιακή δικαιοσύνη;

- Εκπαίδευση (ψηφιακός γραμματισμός).
- Διαλειτουργικότητα με άλλα Π.Σ. (συνεργασία με τρίτους φορείς π.χ. Δημόσια Διοίκηση).
- Νομικό πλαίσιο που υποστηρίζει ενθαρρύνει την ψηφιακή διαδικασία (Ν. 4727/2020).
- Αλλαγές στην Δικονομία (σε ποια στάδια της διαδικασίας;).
- Τεχνικές απαιτήσεις – Υποδομές.

Από τα αποκεντρωμένα Π.Σ. των δικαστηρίων στα ΟΣΔΔΥ

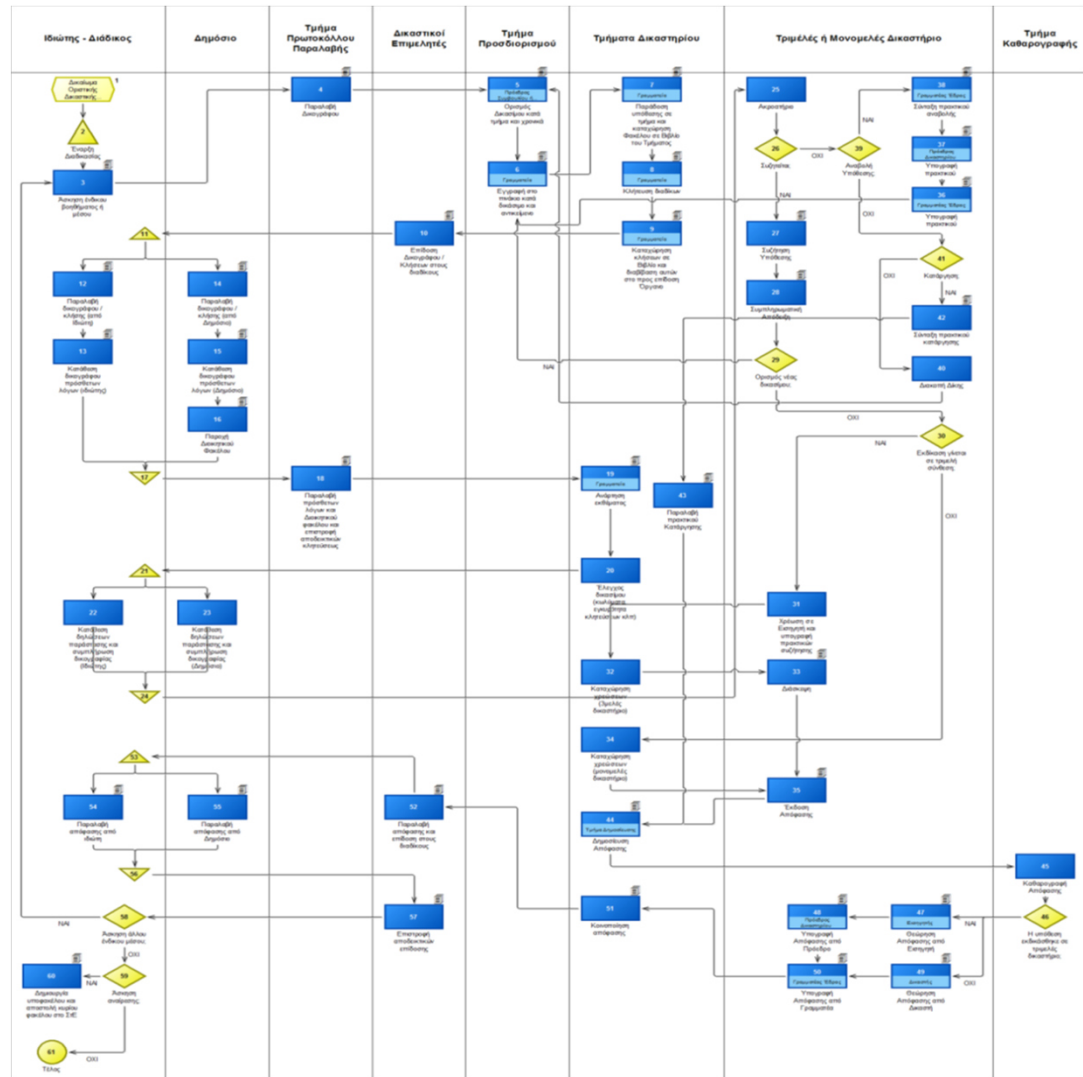

Όποιο Δικαστήριο
διαθέτει Πληροφοριακό
Σύστημα είναι αυτόνομη
πληροφοριακή οντότητα

Ενοποίηση σ' ένα
ομογενοποιημένο Π.Σ.

Υποσύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων (Βασική Ροή)

Πηγή: Έργο Υπουργείου Δικαιοσύνης «Βελτιστοποίηση της Ροής Ποινικής, Πολιτικής και Διοικητικής Διαδικασίας» Παραδοτέο Π1.1 Μελέτη Υφιστάμενης Κατάστασης (2015)

Πρακτικά ζητήματα

- Αξιοποίηση εγγράφων που παράγονται με ηλεκτρονικά μέσα / επαλήθευση ηλεκτρονικής υπογραφής (άρθρα 12 – 16 του Ν. 4727/2020 – **Υ.Α. 32256 ΕΞ 2021 (Φ.Ε.Κ. τ. Β 4651/08.10.2021)** - άρθρο 25 του Κανονισμού 910/2014 [υπό αναθεώρηση])
- Ψηφιακά αποδεικτικά μέσα (265 ΚΠΔ)

Δεν έχει νόημα να τυπώσουμε ένα ψηφιακά υπογεγραμμένο έγγραφο, γιατί σε αυτήν την περίπτωση δεν μπορεί να εξακριβωθεί η εγκυρότητα της ψηφιακής υπογραφής

Πηγή: <https://moj.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/08.-elegxos-egkirotitas-psifiakis-ypografis.pdf>

Πρακτικά ζητήματα

Ηλεκτρονική δήλωση βούλησης (ΣτΕ 497/2021, σκ. 11 **ευθύνη χρήστη συστήματος** «Κατά την υποβολή των ηλεκτρονικών αυτών δηλώσεων οι υποψήφιοι οφείλουν να επιδεικνύουν ιδιαίτερη προσοχή και επιμέλεια» – **ευθύνη φορέα διαχείρισης του συστήματος** «η Διοίκηση παραλείπει ουσιώδεις υποχρεώσεις της, απορρέουσες από την αρχή της χρηστής διοίκησης, στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης»)

Πρακτικά Ζητήματα

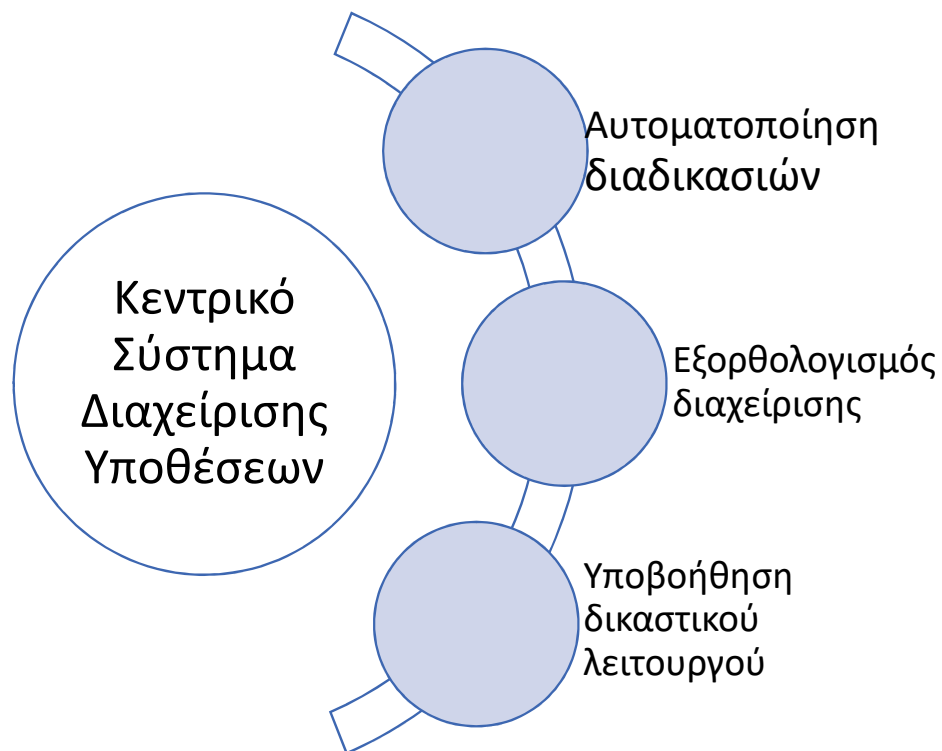
Ειδικότερα, η ηλεκτρονική κατάθεση δικογράφων

- Αναντιστοιχία πραγματικής βούλησης δικηγόρου – επιλογής του στο Π.Σ. ([ΣτΕ 292/2020](#) (εν συμβ.), σκ. 3: «Επειδή, από την επισκόπηση του δικογράφου και της προσβαλλόμενης προκύπτει ότι, παρά την ηλεκτρονική κατάθεση του δικογράφου αυτού ως έφεση, πρόκειται για αίτηση ακύρωσης κατά ατομικής διοικητικής πράξης που αφορά την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα».)
- (Ν. 4842/2021 τροποποιήσεις άρθρων 118, 119 ΚΠολΔ)

Χρήση Τ.Ν. από Π.Σ. της Δικαιοσύνης

- Για την απονομή της δικαιοσύνης:
 - Πρόβλεψη δικανικής κρίσης **ΕΚΤΟΣ** των στόχων ενός Π.Σ. της δικαιοσύνης.
 - Επίλυση νομικών διαφορών **ΜΟΝΟ** υπό την έννοια διευκόλυνσης πολίτη στα βήματα διαδικασίας, όχι για οριστική κρίση.

Χρήση Τ.Ν. από Π.Σ. της Δικαιοσύνης

Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Δικαστών (CCJE) Opinion (2011)¹⁴ “Justice and Information Technologies (IT)” «Δικαιοσύνη και Τεχνολογίες Πληροφορικής»

§6: «Η εισαγωγή της πληροφορικής στα δικαστήρια στην Ευρώπη δεν πρέπει να διακινδυνεύσει το ανθρώπινο και συμβολικό πρόσωπο της δικαιοσύνης. Αν η δικαιοσύνη γίνει αντιληπτή από τους χρήστες ως καθαρά μηχανική, χωρίς την πραγματική και θεμελιώδη λειτουργία της, κινδυνεύει να χάσει την ανθρώπινη διάστασή της. Η δικαιοσύνη είναι και πρέπει να παραμείνει ανθρώπινη, καθώς ασχολείται πρωτίστως με τους ανθρώπους και τις διαφορές τους».

Ευχαριστώ για την
προσοχή σας!